

Kiusaaminen ja fyysinen väkivalta kouluissa

Sivistys- ja hallintovaliokunnan kuuleminen 21.10.2020
Nuorisoalan kattojärjestö Allianssi / asiantuntija Katja Asikainen

Mikä on Allianssi?

Suomen nuorisoalan kattojärjestö.

Nuorisotyötä tekeville.

Jotta nuoret voisivat paremmin.

Noin joka
neljättä
yläkoulun 8-9.
luokkalaista

Noin joka
kolmatta
alakoulun 4.-5.
-luokkalaisista

Ulkomailla
syntyneistä
nuorista

40 %

Seksuaali-
vähemmistöihin
kuuluvista lapsista
ja nuorista

yli 50 %

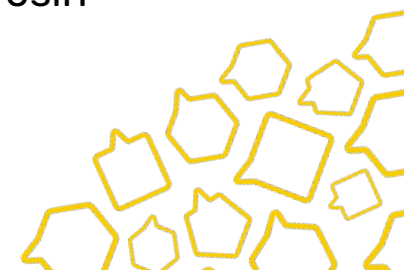
Vuonna 2019 tehdyn
kouluterveyskyselyn mukaan
kiusaamista on koettu ulkonäön,
sukupuolen, ihonvärin tai kielen,
vammaisuuuden, perheen tai uskonnon
vuoksi joko koulussa tai vapaa-ajalla
lukuvuoden aikana

Kiusatusta ei ole pitkä matka syrjäytyneeksi

- Nuorisoalan mielestä **Suomen suurin ongelma on nuorten syrjäytyminen**
  - ME-säätiön mukaan vuonna 2019 syrjäytyneitä nuoria noin 60 000.
- **Marginaaliin jääneistä nuorista suuri osa on kärsinyt kiusaamisesta.** (mm. Simonen 2019, Alanen 2015)
- Kiusaaminen vaikuttaa nuorten terveyteen, koulumenestykseen, sosiaalisiin suhteisiin ja työelämässä menestymiseen aina aikuisuuten asti. Erityisesti pitkään jatkuneesta koulukiusaamisesta voi seurata mielenterveysongelmia ja syrjäytymistä.
- Kuitenkin, noin 90 prosenttia nuorista voi hyvin, mikä on suurelta osin ennaltaehkäisevän nuorisotyön ansiota.

3 + 1 näkökulmaa, joista lähteä liikkeelle

1. Mahdollistetaan kouluissa puuttuminen

- Kiusatut nuoret kokivat, ettei aikuiselle kertominen muuttanut tilannetta.
  - **Lukiolakiin ja lakiin ammatillisesta koulutuksesta tulee säätää velvoite rehtoreille ja opettajille puuttua oppilaitoksessa tapahtuvaan kiusaamiseen, väkivaltaan ja häirintään.**
  - **Tarjotaan opettajille, oppilashuollon ammattilaisille ja nuorisotyöntekijöille yhdenvertaisuus- ja tasa-arvokoulutusta**
- Oppilas- ja opiskelijahuollon resurssien oltava riittävät. Sote-ratkaisussa tehty psykologi- ja kuraattoripalveluiden siirto aluetasolle vaatii täsmennyksiä ja nopeasti selvyyttä.

2. Taataan jokaiselle harrastus

Harrastuksilla on positiivinen vaikutus nuorten hyvinvointiin, mielekkääseen vapaa-aikaan ja onnistumisen kokemuksiin.

- Koulupäivien yhteyteen rakennettava *harrastamisen Suomen malli* on hyvä alku.

Jatkossa huomiota:

- Maksuttomien harrastusmahdollisuuksien laajentaminen myös toisen ja korkea-asteen opiskelijoille.
- Jatkotoimia nuorten perheiden harrastamisen tukemiseen.
- Käynnistetään selvitys Islannin mallin kaltaisesta nuorten harrastussetelistä tai vapaa-ajan kortista.

3. Nuoret, rauha ja turvallisuus

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi vuonna 2015 historiallisen päätöslauselman Nuoret, Rauha ja Turvallisuus (UNSCR 2250).

- Suomen kansallisessa toimintaohjelmassa tullaan vaatimaan esimerkiksi nuorten mukaan ottamista väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisytyön suunnitteluun ja toteuttamiseen.
- On tärkeää, että kansalliselle 2250-toimintaohjelmalle varataan riittävät resurssit toimenpiteiden toteuttamiseen ja toimintaohjelman jalkauttamiseen, jotta Suomi säilyy turvallisena ja rauhallisena.

+ 1: Johdetaan nuorten syrjäytymisen ehkäisyä tavoitteellisesti

Joka päivä keskimäärin neljä nuorta jää mielenterveysongelmien takia työkyvyttömyyseläkkeelle. OKM on arvioinut, että nuorena syrjäytynyt henkilö aiheuttaa yhteiskunnalle **1,2 miljoonan euron kustannukset.**

- Siirretään nuorten hyvinvointiin liittyvät keskeiset kokonaisuudet eri hallinnonaloilta OKM:öön. Siirretään nuorisoasiat opetusministerille osaksi lasten ja nuorten kasvun tukemisen kokonaisuutta.
- Asetetaan syrjäytyneiden nuorten määrän vähentämiseksi selkeät tavoitteet ja mittarit, joiden perusteella työtä ohjataan.
- Huolehditaan nuorisotyön rahoituksesta.

Kiitos!

Katja Asikainen
@asikainenkatja
katja.asikainen@alli.fi

